

**Türkiye ile Belçika arasında 29 Aralık 1958 tarihinde imzalanan
Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkında Kanun lâyihası ve Hariciye
ve Maarif encümenleri mazbataları (1/351)**

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 892/896

17 . IV . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 13 . IV . 1959 tarihinde kararlaştırılan Türkiye ile Belçika arasında 29 Aralık 1958 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdiki hakkındaki kanun lâyihasının, esbabı mucibesi ile birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil V.

T. İleri

ESBABI MUCİBE

Avrupa Konseyi Vekiller Komitesinin âza memleketler arasında Kültür Anlaşması akdini tavsiye eyliyen 4 Kasım 1949 tarihli ve 28 sayılı Kararına ittibaen şimdiye kadar Konsey âzası memleketlerden ekserisi ile Kültür anlaşmaları akdedilmiş bulunmaktadır.

Belçika Hükümeti ile de bu hususta yapılan müzakereler sonunda 29 Aralık 1958 tarihinde Brüksel'de bir Kültür Anlaşması imza edilmiştir.

Diğer Avrupa memleketleri ile münakit anlaşmalara müşabih hükümler ihtiva eyliyen işbu Anlaşma gereğince, Akıd Taraflar kendi üniversite ve diğer öğretim müesseselerinde diğer Tarafın kültürünü yaymak gayesiyle kürsüler ve dersler ihdas edecekleri gibi, diğer Taraf ülkesinde kültür müesseseleri dahi kurabileceklerdir.

İki memleket arasında profesör, öğrenci ve mütehasıs mübadelesi yapılacak, müteakiben ilmi araştırmalar teşvik edilecek ve burslar verilecektir.

Anlaşmada, bundan başka, tatil kursları açılmasına, kültürel ziyaretler, gençlik teşkilâtları arasında iş birliği yapılmasına ve kültürel mevzularda radyo neşriyatı, konferanslar, konserler, tiyatro temsilleri ve sanat sergileri tertibine mütaallik hükümler mevcuttur.

Belçika Hükümeti 1959 yılı bütçesine Anlaşmanın tatbikinin istilzam edeceği masrafları karşılamak üzere lüzumlu tahsisatı dahi koymuş bulunmaktadır.

İki memleket arasındaki kültürel temasların inkişafını temin etmek suretiyle Türkiye - Belçika dostluk münasebatının tesisine hizmet eyleyecek olan işbu Anlaşmanın tasdiki Yüksek Meclisin tasvibine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye Encümeni
Esas No. 1/351
Karar No. 29

14 . V . 1959

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Belçika arasında 29 Aralık 1958 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdikı hakkında kanun lâyihası, Hükümet temsilcileri de hazır olduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Yapılan incelemede gerek Hükümet temsilcilerinin verdiği izahat ve gerekse esbabı mucibede serd edilen hususlar yerinde görülerek kanun lâyihası aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Maarif Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye Encümeni

Reisi
İzmir
M. Çavuşoğlu

M. M.
Kastamonu
B. Aktaş

Kâtip	Antalya	Bilecik
Amasya	<i>A. Tokuş</i>	<i>E. Çolak</i>
<i>İ. Olgaç</i>	Çorum	Çorum
Çanakkale	<i>S. Baran</i>	<i>K. Terzioğlu</i>
<i>H. Alyot</i>	Giresun	Giresun
Denizli	<i>H. Bozbağ</i>	<i>M. Şener</i>
<i>A. Çobanoğlu</i>	İzmir	Konya
İzmir	<i>İ. Sipahioğlu</i>	<i>H. R. Atademir</i>
<i>N. Pınar</i>	Manisa	Manisa
Manisa	<i>H. Bayur</i>	<i>Ş. Ergin</i>
<i>S. Ağaoğlu</i>	Nevşehir	Sakarya
Manisa	<i>M. H. Ürgüblü</i>	<i>H. O. Erkan</i>
<i>N. Körez</i>	Muğla	
	<i>B. Belge</i>	

Maarif Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Maarif Encümeni
Esas No. 2/351
Karar No. 24

8 . VI . 1959

Yüksek Reisliğe

Hariciye Encümenince müzakere ve kabul edilen ve Yüksek Riyasetçe encümenimize havale buyurulan «Türkiye ile Belçika arasında 29 Aralık 1958 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdikı hakkında kanun lâyihası» Maarif ve Hariciye Vekâletleri mümessilleri hazır olduğu halde encümenimizde tetkik ve müzakere olundu :

Yapılan incelemede lâyihanın mucip sebepleri ve temsilcilerin verdikleri izahat yerinde görülerek lâyiha aynen kabul edilmiştir.

Heyeti Umumiyenin yüce tasvibine arz etmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maarif Encümeni Reisi Mazbata Muharriri

Rize
A. Morgül

Bursa
H. Ülman

Kâtip	Afyon K.	Çanakkale
İçel	<i>O. Kökten</i>	<i>N. Togay</i>
<i>S. Gökner</i>		
İsparta		İstanbul
<i>A. Lâtifaoğlu</i>		<i>A. Hacopulos</i>
İzmir		İzmir
P. Arıburun		<i>V. Tayşi</i>
İmzada bulunamadı		
Konya	Konya	Muş
<i>H. Â. Keymen</i>	<i>M. Runyun</i>	<i>G. Emre</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Belçika arasında 29 Aralık 1958 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşmasının tasdikı hakkında kanun lâiyhası

MADDE 1. — Türkiye ile Belçika arasında 29 Aralık 1958 tarihinde imzalanan Kültür Anlaşması tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

13 . IV . 1959

Başvekil V.
T. İleri

Devlet Vekili

Devlet Vekili
A. Aker

Devlet Vekili ve
Münakalât V. V.
M. Kurbanoglu

Devlet Vekili ve
Çalışma V. V.
H. Şaman

Adliye Vekili
E. Budakoğlu

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes

Dahiliye Vekili

Hariciye Vekili

Maliye Vekili
H. Polatkan

Maarif Vekili
C. Yardımcı

Nafia Vekili
T. İleri

Ticaret Vekili ve
Hariciye V. V.
H. Erkmen

Şih. ve İç. Mua. Vekili ve
Dahiliye V. V.
Dr. Lâtîfi Kırdar

Güm. ve İnş. Vekili
H. Hüsmen

İmar ve İsk. V. V.
N. Ökmen

Münakalât Vekili

Çalışma Vekili

Sanayi Vekili

Bas. - Yay. ve Turz V. V.

A. Aker

İmar ve İskân Vekili

Koordinasyon Vekili ve
Sanayi V. V.
S. Ataman

TÜRKİYE İLE BELÇİKA ARASINDA KÜLTÜR ANLAŞMASI

Türkiye Hükümeti ile Belçika Hükümeti, dostane bir iş birliği ve mübadele vasıtasıyla, her iki memleket arasında fikir, sanat ve ilim sahalarında mümkün mertebe tam bir mutabakat husulünü sağlamak ve aynı zamanda memleketlerinin müesseselerinin ve sosyal hayatlarının daha iyi anlaşılmasını temin etmek gayesiyle bir Anlaşma imzalamayı arzu ederek, bu maksatla aşağıdaki hususları kararlaştıran tam salâhiyetli temsilcileri tâyin eylemişlerdir.

Madde — 1.

Her Âkîd Taraf, ülkesi dâhilinde bulunan Üniversitelerde ve diğer öğretim müesseselerinde bilhassa kürsüler, kurslar tesis ederek, stajlar ve konferanslar tertipliyerek, diğer Âkîd Tarafın lisansının, edebiyatının ve tarihinin olduğu kadar bunlarla ilgili diğer bütün mevzuların tanınmasını sağlamak için elinden gelen gayreti sarf edecektir.

Madde — 2.

Her Âkîd Taraf, diğerinin ülkesinde, o memlekette bu gibi müesseselerin kuruluşu ve işleyişi hakkındaki millî mevzuat hükümlerine riayet etmek şartıyla, kültür müesseseleri tesis edebilecektir.

Madde — 3.

Âkîd Taraflar, çeşitli öğretim personeli, ilmi araştırmacılar, sanatkârlar ile kültürel ve teknik mahiyetteki diğer meslekler temsilcilerinin mübadelesini teşvik edeceklerdir.

Madde — 4.

Her Âkîd Taraf, diğer Âkîd Taraf yüksek öğrenim müesseseleri öğrencileri ve mezunlarının tahsil ve araştırma yapmalarını veya teknik sahadaki yetismelerinin tekemmülünü temin maksadiyle kendi ülkesinde bir müddet ikametlerini temin için tetkik bursları ve para yardımları ihdas edecektir.

Madde — 5.

Âkîd Taraflar memleketlerinin ilmi cemiyetleri, sanat, edebiyat ve ilim müesseseleri arasındaki iş birliğini mümkün olduğu derecede teşvik edeceklerdir.

Madde — 6.

Her Âkîd Taraf, diğer Tarafın müracaatı üzerine ve imkân olduğu nispette, diğer Taraf tebaasının veya tebaasından bir grupun, ülkesi üzerinde yapacağı ilmi ve kültürel araştırmaları kolaylaştıracaktır.

Madde — 7.

Âkîd Taraflar, birinin ülkesinde geçirilen imtihanların ve alınan diploma veya sertifikaların ötekının ülkesinde hangi ölçü ve şartlar altında muadil sayılabileceğini tetkik edeceklerdir.

Madde — 8.

Her Âkîd Taraf öğretim personeline, yüksek öğrenim müesseseleri ve diğer öğrenim kademeleri öğrencilerine mahsus tatil kurslarının tesisini her iki memlekette teşvik edecektir.

Madde — 9.

Âkîd Taraflar, kültürel ve meslekî iş birliğini geliştirmek maksadiyle karşılıklı ziyaretleri, davetler ve para yardımları temin etmek suretiyle teşvik edeceklerdir.

Madde — 10.

Âkîd Taraflar, Hükümetlerince tanınmış olan gençlik teşekkülleri ve halk eğitimi müesseseleri arasındaki iş birliğini ve ziyaretleri teşvik edeceklerdir.

Madde — 11.

Âkîd Taraflar, aşağıdaki vasıtalarla, yekdiğerinin kültürünün karşılıklı olarak daha iyi tanınmasını teşvik için gayret sarf edeceklerdir :

- a) Kitaplar, mecmualar ve diğer yayınlar ;
- b) Konferanslar ve konserler ;
- c) Sanat sergileri ve diğer sergiler ;
- d) Kültür gösterileri ;
- e) Radyo, televizyon, film, plâk ve saire.

Madde — 12.

Âkîd Taraflar, yekdiğerinin memleketi hakkında mektep kitaplarında mevcut yanlışlıkların tashihini ellerinden gelen bütün imkânları kullanarak ve mezuatları çerçevesinde temine gayret edeceklerdir.

Madde — 13.

İşbu Anlaşmanın tatbikini sağlamak gayesiyle, muhakkak surette devlet memuru olması icab-etmiyen 8 kişiden mürekkep daimî bir muhtelit komisyon kurulacaktır. Bu komisyon, biri Türk âzadan müteşekkil ve merkezi Ankara'da olan, diğeri Belçikalı âzadan müteşekkil ve merkezi Brüksel'de olan iki şubeden ibaret bulunacaktır. Her şube dört âzadan mürekkebolacaktır. Türk Maarif Vekâleti, Türk Hariciye Vekâleti ile mutabık kalarak, Türkiye şubesi âzasını seçecek, Belçika Millî Eğitim Vekâleti, Belçika Hariciye Vekâletiyle mutabık kalarak, Belçika şubesi âzasını seçecektir. Listelerin her biri muvafakatine sunulmak üzere diğerk Âkîd Tarafa Diplomatik yoldan gönderilecektir.

Madde — 14.

Daimî Muhtelit Komisyon lüzumu halinde ve senede en az bir defa sıra ile Belçika'da ve Türkiye'de umumi heyet halinde toplanacaktır.

Daimî Muhtelit Komisyonun bu Umumi Heyet toplantılarına Belçika'da, Belçika Millî Eğitim Vekili veya temsilcisi ve Türkiye'de Türkiye Maarif Vekili veya temsilcisi riyaset edecektir.

Âkîd Taraflar ve Muhtelit Komisyonun şubeleri, toplantılarına davet edecekleri mütehassıslardan istifade edebilirler. Muhtelit Komisyon toplantılarına, bunların Türkiye'de veya Belçika'da yapılmasına göre, Belçika'nın Türkiye'deki veya Türkiye'nin Belçika'daki diplomatik temsilcileri veya bunların yedekleri katılırlar.

Madde — 15.

14 ncü maddede derpiş edilmiş bulunan Daimî Muhtelit Komisyon işbu Anlaşmada yapılmasını faydalı gördüğü değışiklikleri Âkîd Taraflara tavsiye etmeye salâhiyetlidir.

Madde — 16.

İşbu Anlaşma mümkün olan en kısa zamanda tasdik edilecek ve tasdiknameler Ankara'da teati edilecektir.

İşbu Anlaşma tasdiknamelerin teatisinden 15 gün sonra meriyete girecektir.

Anlaşmada yapılacak her hangi bir değişiklik mahsus surette tanzim olunacak bir ek vasıta-siyle yapılacaktır.

Madde — 17.

İşbu Anlaşma en az beş senelik bir müddet için meriyette kalacaktır. Bundan sonra tarafların birinci hitam tarihinden 6 ay evvel feshi ihbar edilmediği takdirde, yeni bir beş senelik müddet için meriyette kalacaktır.

İşbu hükümleri tasdik zmnında salâhiyetli murahhaslar işbu Anlaşmayı imzalayıp mühürlerini vaz'etmişlerdir.

29 Aralık 1958 de Brüksel'de, her ikisi de muteber, iki asli nüsha halinde Fransızca olarak tanzim edilmiştir.

Türk Hükümeti adına:
Büyük Elçi Refik Zorlu

Belçika Hükümeti adına: